DOMSTOLENS KENDELSE (Sjette Afdeling)
28. marts 2003 *

I sag C-75/02 P,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava,

Territorio Histórico de Bizkaia — Diputación Foral de Bizkaia,

Territorio Histórico de Gipuzkoa — Diputación Foral de Gipuzkoa y Juntas Generales de Gipuzkoa

og

Comunidad Autónoma del País Vasco — Gobierno Vasco,

ved abogado R. Falcón y Tella,

appellanter,

angående appel af kendelse afsagt den 11. januar 2002 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Tredje Udvidede Afdeling) i sag T-77/01, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen (Sml. II, s. 81), hvorved Retten afviste det annullationssøgsmål, appellanterne havde anlagt til prøvelse af

* Processprog: spansk.

Kommissionens beslutning 2001/168/EKSF af 31. oktober 2000 om de spanske love om selskabsskat (EFT 2001 L 60, s. 57), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af denne kendelse,

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved G. Rozet og J.L. Buendía Sierra, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet (refererende dommer), og dommerne C. Gulmann, F. Macken, N. Colneric og J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 6. marts 2002 har Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Bizkaia — Diputación Foral de Bizkaia, Territorio Histórico de Gipuzkoa — Diputación Foral de Gipuzkoa y Juntas Generales de Gipuzkoa og Comunidad Autónoma del País Vasco — Gobierno Vasco i henhold til artikel 49 i EKSF-statutten for Domstolen og artikel 49 i EF-statutten for Domstolen iværksat appel med påstand om ophævelse af den kendelse, som Retten i Første Instans afsagde den 11. januar 2002 (sag T-77/01, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 81, herefter »den appellerede kendelse«), hvorved Retten afviste deres søgsmål med påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2001/168/EKSF af 31. oktober 2000 om de spanske love om selskabsskat (EFT 2001 L 60, s. 57) (herefter »den omtvistede beslutning«).

De relevante retsregler

2 Artikel 230, stk. 4, EF bestemmer:

»Enhver fysisk eller juridisk person kan på samme grundlag indbringe klage over beslutninger, der retter sig til ham, samt over beslutninger, som, skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt.«

3 Artikel 33, stk. 1 og stk. 2, KS bestemmer:

»Domstolen har kompetence til at udtale sig i sager om annullation af Kommissionens beslutninger eller henstillinger, der indbringes af en af medlemsstaterne eller af Rådet under påberåbelse af inkompetence, af væsentlige formelle mangler, af overtrædelse af denne traktat eller af enhver retsregel vedrørende dennes gennemførelse eller af magtfordrejning. Domstolens prøvelsesret omfatter dog ikke skønnet vedrørende den situation, der er en følge af de økonomiske kendsgerninger eller omstændigheder, på basis af hvilke de nævnte beslutninger eller henstillinger er blevet til, medmindre det påstås, at Kommissionen har gjort sig skyldig i magtfordrejning eller åbenbart har tilsidesat bestemmelserne i denne traktat eller enhver retsregel vedrørende dens gennemførelse.

De virksomheder eller organisationer, der er nævnt i artikel 48, kan på samme vilkår anlægge sag om individuelle beslutninger og henstillinger, der angår dem, eller om generelle beslutninger og henstillinger, som de finder indebærer magtfordrejning i forhold til dem.«

Sagens faktiske omstændigheder

4 De historiske provinser Álava, Bizkaia og Gipuzkoa, der råder over en selvstændig kompetence på skatteområdet, har i deres respektive skattelove gentaget det fradrag for eksportaktiviteter, der er fastsat i artikel 34 i lov nr. 43/1995 af 27. december 1995 om selskabsskat (BOE nr. 310 af 28.12.1995). For den historiske provins Álavas vedkommende drejer det sig om artikel 43 i Norma Foral nr. 24/1996 af 5. juli 1996 (*Boletín Oficial del Territorio Histórico*

de Álava nr. 90 af 9.8.1996), for den historiske provins Bizkaias vedkommende artikel 43 i Norma Foral nr. 3/1996 af 26. juni 1996 (*Boletín Oficial de Bizkaia* nr. 135 af 11.7.1996), og for den historiske provins Gipuzkoas vedkommende artikel 43 i Norma Foral nr. 7/1996 af 4. juli 1996 (*Boletín Oficial de Gipuzkoa* nr. 138 af 17.7.1996).

5 Da Kommissionen fandt, at disse fradrag begunstigede de lokale stålvirksomheder, meddelte den ved skrivelse af 7. august 1997 den spanske regering, at den havde besluttet at indlede proceduren efter artikel 6, stk. 5, i Kommissionens beslutning nr. 2496/96/EKSF af 18. december 1996 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (EFT L 338, s. 42).

6 Den 31. oktober 2000 vedtog Kommissionen den omtvistede beslutning, der har følgende ordlyd:

»*Artikel 1*

Enhver form for støtte, der ydes af Spanien i henhold til:

a) artikel 34 i lov nr. 43/1995 af 27. december 1995 om selskabsskat

b) artikel 43 i Norma Foral 3/96 af 26. juni 1996 om selskabsskat, vedtaget af [Diputación Foral de Bizkaia]

c) artikel 43 i Norma Foral 7/1996 af 4. juli 1996 om selskabsskat, vedtaget af [Diputación Foral de Gipuzkoa], eller

d) artikel 43 i Norma Foral 24/1996 af 5. juli 1996 om selskabsskat, vedtaget af [Diputación Foral de Álava]

til fordel for de EKSF jern- og stålvirksomheder, som er etableret i Spanien, er uforenelig med fællesmarkedet for kul og stål.

Artikel 2

Spanien træffer straks passende foranstaltninger for, at de EKSF jern- og stålvirksomheder, som er etableret i Spanien, ikke nyder fordel af den i artikel 1 omhandlede støtte.

[...]«

7 Ved stævning registreret på Rettens Justitskontor den 30. marts 2001 anlagde appellanterne et annullationssøgsmål til prøvelse af den omtvistede beslutning.

8 Ved særskilt processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 2. juli 2001 i henhold til artikel 114, stk. 1, i Rettens procesreglement påstod Kommissionen sagen afvist under henvisning til, at sagsøgerne, der er nationale myndigheder, ikke havde kompetence til at indbringe en sag for Retten med påstand om annullation af den omtvistede beslutning.

9 Parallelt hermed anlagde Kongeriget Spanien ved stævning registreret på Domstolens Justitskontor den 29. december 2000 under nummer C-501/00 sag med påstand om annullation af den omtvistede beslutning. I denne sag fik appellanterne i den foreliggende sag ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 13. juni 2001 tilladelse til at intervenere til støtte for Kongeriget Spaniens påstande.

Den appellerede kendelse

10 Ved den appellerede kendelse gav Retten Kommissionen medhold. Retten afviste det søgsmål, der var indgivet til den, og pålagde sagsøgerne at afholde sagsomkostningerne.

11 I den appellerede kendelses præmis 21 bemærkede Retten indledningsvis, at spørgsmålet om antagelse til realitetsbehandling af en sag, hvori der var nedlagt påstand om annullation af en beslutning, der er truffet med hjemmel i EKSF-traktaten, kun kunne bedømmes på grundlag af denne traktat.

12 I den appellerede kendelses præmis 22 bemærkede Retten, at spørgsmålet om, hvorvidt de omtvistede skattemæssige foranstaltninger var omfattet af EKSF-traktaten, når de fandt anvendelse på samme betingelser på jern- og stålvirksomheder og andre virksomheder, eller om, hvorvidt Kommissionen havde gjort sig skyldig i magtfordrejning ved at vedtage den omtvistede beslutning, vedrørte sagens realitet og kunne på ingen måde begrunde, at spørgsmålet om antagelse til realitetsbehandling af en sag, der var anlagt med det formål at få annulleret en beslutning, der er vedtaget med hjemmel i EKSF-traktaten, var omfattet af bestemmelserne i artikel 230 EF.

13 Retten bemærkede for det første i den appellerede kendelses præmis 23-27, at betingelserne for, at et annullationssøgsmål, der er anlagt til prøvelse af en beslutning, der er vedtaget med hjemmel i EKSF-traktaten, kan antages til realitetsbehandling, er fastsat i artikel 33 KS, hvis første stykke tillægger Rådet og medlemsstaterne — og ikke nationale myndigheder — kompetence til at indgive en stævning til Fællesskabets retsinstanser. Retten fremhævede endvidere, at Domstolen anvender denne regel uden undtagelser (kendelse af 21.3.1997, sag C-95/97, Région wallonne mod Kommissionen, Sml. I, s. 1787, præmis 6, og af 1.10.1997, sag C-180/97, Regione Toscana mod Kommissionen, Sml. I, s. 5245, præmis 6).

14 I den appellerede kendelses præmis 28-31 bemærkede Retten, at ud over de parter, der er omfattet af bestemmelsens første stykke, tillægger artikel 33, stk. 2, KS kun virksomheder og virksomhedsorganisationer kompetence til at anlægge et annullationssøgsmål. Retten henviste til Domstolens praksis, hvorefter artikel 33 KS skal fortolkes indskrænkende (dom af 11.7.1984, sag 222/83, Commune de Differdange m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2889, præmis 8).

15 Retten gjorde for det andet i den appellerede kendelses præmis 32-34 gældende, at sagsøgerne ikke havde godtgjort, at det var nødvendigt at fremme det foreliggende søgsmål til realitetsbehandling med henblik på at opnå en ensartet anvendelse af fællesskabsretten eller med henblik på at opretholde den institutionelle ligevægt, der er fastlagt i EKSF-traktaten.

16 Endelig afviste Retten i den appellerede kendelses præmis 35-39 sagsøgernes argument, der var støttet på princippet om effektiv retsbeskyttelse. Retten konstaterede, at betingelserne for at anlægge sag i henhold til artikel 33 KS er mere restriktive end dem, der er fastsat i artikel 230 EF, men dette modsvares af en interventionsordning, der er mere lempelig for sager, der anlægges efter EKSF-traktaten, end for sager, der anlægges efter EF-traktaten. I denne forbindelse understregede Retten, at sagsøgerne havde fået tilladelse til at intervenere i sag C-501/00, som Kongeriget Spanien havde anlagt med påstand om annullation af den omtvistede beslutning.

Appellen

17 Appellanterne har nedlagt følgende påstande, som de støtter på tre anbringender:

— Den appellerede kendelse ophæves, og sagen ved Retten erklæres egnet til realitetsbehandling.

— Sagen hjemvises til fornyet behandling af Retten, og Retten pålægges at tage stilling til sagens realitet med forbehold af, hvad Retten beslutter vedrørende muligheden for at udsætte sagen, indtil Domstolen har afsagt dom i sag C-501/00, Spanien mod Kommissionen.

— Kommissionen tilpligtes at betale appelsagens omkostninger samt omkostningerne i første instans.

18 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen afvises som grundløs, og om, at appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 I henhold til procesreglementets artikel 119 kan Domstolen når som helst ved begrundet kendelse afvise eller forkaste appellen uden at indlede den mundtlige forhandling, når det er åbenbart, at den helt eller delvis skal afvises eller forkastes.

Første anbringende

20 Med det første anbringende har appellanterne gjort gældende, at Retten, før den afviste, at appellanterne havde søgsmålskompetence i henhold til artikel 230 EF, burde have foretaget en prøvelse af, om den omtvistede beslutning — som de hævdede — retteligt skulle have været støttet på EF-traktaten og ikke på EKSF-traktaten. Hvis Rettens argumentation i den appellerede kendelses præmis 20 og 21 blev godtaget, kunne Kommissionen efter appellanternes opfattelse blot vælge at støtte sin beslutning på EKSF-traktaten for at undgå ethvert søgsmål fra en national myndighed til prøvelse af én af dens beslutninger, uanset at denne beslutning retteligt skulle have været støttet på EF-traktaten.

21 Antages det, at appellanternes argumentation er relevant, bemærkes, at det klart fremgår af den omtvistede beslutning, at den kun omfatter den støtte, appellanterne har ydet »til fordel for de EKSF jern- og stålvirksomheder, som er etableret i Spanien«. Retsgrundlaget for denne beslutning kan følgelig kun være EKSF-traktaten og de sager, der anlægges til prøvelse af denne beslutning, kan derfor kun bedømmes på grundlag af denne traktat og navnlig traktatens artikel 33.

22 Anbringendet om, at Retten med urette har afvist at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt sagen skulle fremmes til realitetsbehandling i medfør af artikel 230 EF, er åbenbart ugrundet.

Andet anbringende

23 Med det andet anbringende har appellanterne gjort gældende, at en fortolkning med udgangspunkt i ordlyden af artikel 33 KS, og navnlig af bestemmelsens andet stykke, ikke er acceptabel. Ifølge appellanterne skal der tages hensyn til bestemmelsens sammenhæng.

24 Artikel 33 KS skal fortolkes i lyset af EF-traktaten og EKSF-traktaten og navnlig artikel 230, stk. 4, EF. I medfør af denne bestemmelse har alle personer, der er umiddelbart og individuelt berørt af en retsakt, som ikke er rettet til dem, søgsmålskompetence. De begrænsninger, der er fastsat i artikel 33, stk. 2, KS, har baggrund i den omstændighed, at EKSF-traktatens ophavsmænd ikke havde forudset, at andre end virksomheder, der udvinder kul eller producerer stål, kunne blive berørt af en retsakt, der er vedtaget med hjemmel i traktaten.

25 Appellanterne har ligeledes gjort gældende, at ordet »virksomhed«, der er anvendt i artikel 33, stk. 2, KS, ikke skal fortolkes bogstaveligt, idet der snarere er tale om et økonomisk frem for et juridisk begreb. Appellanterne har derfor foreslået, at ordet tillægges betydningen »fysisk eller juridisk person, der udøver en form for virksomhed, eller som befinder sig i en tilsvarende situation«. De regionale og lokale myndigheder, der har truffet en foranstaltning, der i en kommissionsbeslutning kvalificeres som statsstøtte, befinder sig ifølge appellanterne i en situation, der kan sammenlignes med støttemodtagerens, og har i kraft

heraf søgsmålskompetence, idet de er umiddelbart og individuelt berørt af beslutningen.

26 Kommissionen har heroverfor anført, at en sammenligning af artikel 33, stk. 2, KS og artikel 230, stk. 4, EF klart viser, at søgsmålskompetencen inden for rammerne af et annullationssøgsmål reguleres forskelligt ved disse to bestemmelser. Man kan derfor ikke ved hjælp af en dynamisk fortolkning af den ene af bestemmelserne overføre den ordning, der er indført ved den anden.

27 I modsætning til det af appellanterne anførte, er der intet, der tilsiger, at ordlyden af artikel 33, stk. 2, KS skal fraviges. Det kan med rimelighed lægges til grund, at ophavsmændene til traktaten, der blev undertegnet i Rom den 25. marts 1957, havde kendskab til EKSF-traktaten, der blev vedtaget seks år tidligere, og navnlig til indholdet og rækkevidden af artikel 33 KS, og at hensigten derfor har været, at tillægge EØF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu EF-traktatens artikel 173, der senere efter ændring er blevet til artikel 230 EF) en anden rækkevidde. Domstolen har gentagne gange udtalt, at artikel 33 KS indeholder en udtømmende opregning af de retssubjekter, som kan rejse annullationssøgsmål (dommen i sagen Commune de Differdange m.fl. mod Kommissionen, præmis 8).

28 Anbringendet om en fejlagtig fortolkning af artikel 33, stk. 2, KS er åbenbart ugrundet.

Tredje anbringende

29 Med det tredje anbringende har appellanterne gjort gældende, at deres søgsmål under alle omstændigheder burde være blevet antaget til realitetsbehandling i

kraft af princippet om en effektiv domstolsbeskyttelse. De har nærmere anført, at den omstændighed, at der gives tilladelse til intervention i en sag, der er anlagt af en medlemsstat, ikke opfylder de krav, der følger af dette princip, for så vidt som staten kan beslutte sig for at undlade at anlægge sag, at anlægge denne støttet på en anden argumentation end den, som den regionale myndighed finder hensigtsmæssig, eller frafalde sit søgsmål.

30 De har ligeledes anført, at selv om princippet om en effektiv domstolsbeskyttelse ikke indebærer, at alle i alle tilfælde har ret til anlægge sag ved Retten, kræver det derimod, at der indføres et system med adgang til effektiv domstolsprøvelse, selv internt. I det foreliggende tilfælde råder appellanterne imidlertid heller ikke over en sådan prøvelsesadgang.

31 Kommissionen er af den opfattelse, at den omstændighed, at artikel 33, stk. 2, KS ikke indrømmer statslige myndigheder en direkte adgang til domstolsprøvelse af de beslutninger, som Kommissionen har støttet på EKSF-traktaten, betyder ikke, at de er berøvet enhver domstolsbeskyttelse. Kommissionen har anført, at interne ordninger bl.a. i Spanien giver de regionale myndigheder mulighed for at gøre deres synspunkter gældende i tilfælde af, at de divergerer fra statsmagtens.

32 Retten har i den appellerede kendelse med rette anført, at de begrænsninger i søgsmålskompetencen, der følger af artikel 33, stk. 2, KS, modsvares af en lempelig interventionsordning. Artikel 34 i EKSF-statutten for Domstolen tillader enhver fysisk eller juridisk person, og således også de regionale myndigheder, at intervenere i en sag, der er anlagt af en medlemsstat med påstand om annullation af en beslutning, der er vedtaget med hjemmel i EKSF-traktaten, hvis vedkommende person godtgør at have en interesse i sagens udfald. Som Retten har konstateret, har sagsøgerne fået tilladelse til at intervenere i den sag, som Kongeriget Spanien har anlagt i henhold til artikel 33, stk. 1, KS under nummer C-501/00 med påstand om annullation af den omtvistede beslutning.

33 En sådan procedure er i modsætning til det, de har anført, i lige så høj grad egnet til at sikre appellanterne en effektiv domstolsbeskyttelse.

34 Hvis betingelserne for at anlægge en sag ved Fællesskabets retsinstanser skal fortolkes i lyset af princippet om en effektiv domstolsbeskyttelse, kan en sådan fortolkning desuden ikke føre til, at der ses bort fra en betingelse, som udtrykkeligt er fastsat i EKSF-traktaten, uden at man derved ville overskride de beføjelser, Fællesskabets retsinstanser er tillagt ved traktaten (jf. i denne retning dom af 25.7.2002, sag C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mod Rådet, Sml. I, s. 6677, præmis 44).

35 Det følger af det foregående, at anbringendet om, at Retten har tilsidesat princippet om en effektiv domstolsbeskyttelse, er åbenbart ugrundet.

36 Appellen bør således forkastes som åbenbart ugrundet.

Sagens omkostninger

37 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der ifølge artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger, og da disse har tabt sagen, bør de pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

for ret:

1) Appellen forkastes.

2) Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, Territorio Histórico de Bizkaia — Diputación Foral de Bizkaia, Territorio Histórico de Gipuzkoa — Diputación Foral de Gipuzkoa y Juntas Generales de Gipuzkoa og Comunidad Autónoma del País Vasco — Gobierno Vasco betaler sagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 28. marts 2003.

R. Grass

Justitssekretær

J.-P. Puissochet

Formand for Sjette Afdeling